

REGIOVISIE

van

VERENIGING SAMENWERKENDE BEDRIJVEN EEMSMOND SBE

(vastgesteld ALV 13 december 2002)

Vereniging SBE

Postbus 130, 9930 AE Delfzijl. Telefoon: 0596 648100, fax: 0596 647272.

E-mail: info@sbeemsmond.nl. Site: www.sbeemsmond.nl

INHOUD

	Inleiding	blz.	2
I	Infrastructuur	blz.	3
II	Voorzieningenniveau	blz.	6
III	Veiligheid en milieu	blz.	8
IV	Imago	blz.	10
V	Samenvatting	blz.	11

INLEIDING

Deze SBE Regiovisie geeft de visie van het bedrijfsleven in de Eemsmond weer op de sociaal-economische positie en ontwikkeling van de Eemsmondregio. De visie verwoordt welke initiatieven er volgens het bedrijfsleven gewenst of vereist zijn, om huidige kansen optimaal te kunnen benutten en belemmerende knelpunten waar mogelijk weg te nemen.

Voor een verdere ontwikkeling van de economische activiteit in de Eemsmondregio is het noodzakelijk zowel de expansiemogelijkheden van de gevestigde bedrijven, als het vestigingsklimaat ten behoeve van nieuwe bedrijven te optimaliseren. Volgens SBE dient hierbij minimaal gelijke aandacht te zijn voor het faciliteren van de bestaande economische activiteit.

De aanwijzing als economische kernzone zou op de bestuurlijke samenhang in het Eemsmondgebied meer uitwerking moeten hebben. Door intensieve samenwerking van de drie gemeenten Appingedam, Delfzijl en Eemsmond, of liever nog het vormen van één bestuurlijke entiteit, zal de aanpak van knelpunten ongetwijfeld aan kwaliteit en tempo kunnen winnen.

I INFRASTRUCTUUR

De perifere ligging van de regio levert nadelen. Maar volgens SBE biedt juist deze ruime ligging ook ongekennde mogelijkheden voor expansie. Elders - zoals bijvoorbeeld in de dichtbevolkte Randstad - vormen concurrerende ruimteclaims van wonen, werken en recreëren een voortdurend spanningsveld. Hierdoor staat de ruimte om te ondernemen zo niet uit te breiden in bijvoorbeeld het westen fors onder druk. Die belemmeringen kennen wij hier niet of nauwelijks.

Dit laat onverlet dat gezien de perifere ligging optimale bereikbaarheid voor zowel personenverkeer als goederentransport een vereiste is. Het ontbreken van een toereikende infrastructuur is voor een voorspoedige economische ontwikkeling immers het belangrijkste knelpunt. Infrastructurele maatregelen staan dan ook hoog op het wensenlijstje van Vereniging SBE.

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Het streekplan en de gemeentelijke bestemmingsplannen moeten voorzien in de ruimte die nodig is om de gewenste economische activiteiten verder te kunnen ontwikkelen. De aanwijzing als economische kernzone moet in die plannen zijn uitgewerkt. De bestaande bedrijventerreinen moeten waar nodig worden gerevitaliseerd in een publiek - private samenwerking tussen betrokken bedrijven en de gemeentes. In een dergelijke samenwerkingsconstructie moet ook het beheer van de terreinen ("parkmanagement") worden geregeld.

2. Verkeerswegen

Vanaf Groningen of Assen (via de N33) is de regio met tweebaanswegen ontsloten. Vooral het feit dat men enkele tientallen kilometers vanaf het vierbaans snelwegennet over een dergelijke secundaire weg moet rijden, leidt er toe dat de afstand als groter ervaren wordt dan deze werkelijk is. Daarnaast is een dergelijk wegprofiel onveilig.

Voor optimale ontwikkelingsmogelijkheden van de Eemsmondregio zou het autowegennet ingrijpend moeten worden herzien. Eemshaven, Delfzijl en Appingedam moeten in de toekomst afslagen zijn van een doorgaande autoroute. De afstand van die kernen tot die hoofdverkeersroute moet niet minder dan tien kilometer zijn.

Een dergelijke ingreep - zo al politiek haalbaar - zal pas op lange termijn gerealiseerd kunnen worden. Op korte termijn moet het bestaande wegennet

beter aansluiten op internationale transportassen. Dit kan door de N33 vanaf Assen te verdubbelen. Het plan om die verdubbeling in twee fasen (Assen-Veendam/ Veendam-Eemshaven) ter hand te nemen ondersteunt SBE. Het plan van OMD Delfzijl om het laatste stuk van de ontsluitingsweg N360 in die functie weg te halen ten behoeve van een ringweg, wijzen wij af. Het zou betekenen dat zware transporten door woonwijken moeten rijden. Om aan de ongewenste doorsnijding door zowel auto- als spoorweg van het woongebied tegemoet te komen, is het beter de verkeerswegen (auto en spoor) verdiept aan te leggen. Het locale, langzame verkeer kan dan in een groene ruimte op maaiveldniveau plaats krijgen.

3. Vaarwegen

De ontsluiting van het gebied voor de zeevaart kent geen belemmeringen. Het handhaven van voldoende diepgang in de Eemshaven en het Zeehavenkanaal behoeft aandacht. Voor optimale benutting van de onbelemmerde toegang voor de zeevaart is het dwingend noodzakelijk de bereikbaarheid over binnenwater te verbeteren. De hoofdvaarweg Lemmer - Delfzijl heeft thans onvoldoende capaciteit voor de toenemende binnenvaart zoals vierlaags containervaart en tweebaksduwvaart. Opwaardering van de hoofdvaarweg Lemmer - Delfzijl tot klasse Va dient dan ook onvervuld en met grote voortvarendheid ter hand genomen te worden.

Het geschikt maken van die vaaroute voor de tweebaksduwvaart dient samen te gaan met een verbetering, verlenging en verbreding van de zeesluizen in Delfzijl.

Intensivering van de samenwerking met de Noordduitse havens in de EDR, (Eems-Dollard Regio), ook op bestuurlijk niveau, tussen provincie en landregering Niedersachsen is dringend gewenst.

4. Spoorwegen

Voor het optimaal benutten van de havengebonden economische capaciteit is een goede ontsluiting met spoorwegen van even groot belang als de eerder genoemde infrastructuur. De spoorlijnen Groningen - Sauwerd - Delfzijl zijn het drukst bereden enkelspoor voor personen- en goederenvervoer. SBE pleit voor verdubbeling. Daarenboven moet de toelaatbare aslast op het traject tot 22,5 ton worden verhoogd om containervervoer mogelijk te maken. Het spreekt vanzelf dat het spoor op de haven- en bedrijventerreinen aan dezelfde kwaliteitseisen moet voldoen. Voor het goederentransport is een aansluiting in zuidwaartse richting op het spoorweginet naar Veendam en verder richting het Duitse spoorwegennet dringend gewenst.

5. Openbaar vervoer

Een goed wegennet is primair nodig voor de aan- en afvoer van goederen en secundair het personenverkeer. Goed openbaar vervoer is een vereiste om personen- en personeelsverplaatsingen naar en van het gebied mogelijk te maken.

Zowel frequentie als stiptheid van het openbaar vervoer laten thans te wensen over. Verdergaande bezuinigingen op het openbaar vervoer zijn voor deze regio onverteerbaar. Er dient daarentegen financiële ruimte voor belangrijke verbeteringen te zijn.

6. ICT-net

Een goede ontsluiting voor dataverkeer via een (breedband)kabel of glasvezelverbinding is voor de regio van groot belang. Vooral in Appingedam, dat elke vorm van bekabeling ontbeert is een dergelijke voorziening niet alleen voor het bedrijfsleven maar ook voor het vestigingsklimaat voor toekomstige particuliere bewoners een noodzakelijke voorziening.

II VOORZIENINGENNIVEAU

In algemene zin kan het voorzieningenniveau in de woonkernen Delfzijl, Appingedam en Eemsmond als ruim voldoende worden gekwalificeerd. Over het aanbod op het gebied van cultuur, sport, gezondheidszorg en detailhandel wordt in het algemeen tevredenheid geconstateerd. De regio mist op die terreinen aantrekkingskracht op een wat bredere omgeving. Uitbreiding of verbetering van voorzieningen zou aanzuigend effect op de omgeving moeten hebben. De voorzieningen op onderwijsgebied staan dermate onder druk, dat deze in de nabije toekomst bijzondere aandacht verdienen. Ook de huisvestingsproblematiek vraagt om een gecoördineerde regionale aanpak.

1. Onderwijs

Het imago van technische beroepen is ten opzichte van de "witte boordenberoepen" nog steeds in het nadeel. De toestroom van leerlingen naar het technisch onderwijs is dan ook onvoldoende om in de vraag naar gekwalificeerd personeel voor de regionale bedrijven te voorzien. Met name een opleiding mbo-proces-techniek wordt gemist. Gezamenlijke initiatieven van onderwijs en bedrijfsleven om deze achterstand het hoofd te bieden verdienen brede ondersteuning. Behalve voor de toekomstige arbeidsmarkt is een goed pakket onderwijsvoorzieningen ook een belangrijke factor voor een goed vestigingsklimaat. SBE streeft naar een meer vraaggerichte inrichting van het onderwijs. Dat wil zeggen dat de aansluiting van het geboden onderwijs op de vraag van de arbeidsmarkt moet worden verbeterd. Ook vindt SBE dat er naar moet worden gestreefd onderwijs op alle niveaus aan te bieden, naast vmbo en mbo dus ook (weer) hbo.

2. Detailhandel, horeca, recreatie

Hoewel van een goed voorzieningenniveau sprake is, beweegt de detailhandel zich in grote mate op lokaal niveau en in Delfzijl - en in mindere mate in Appingedam en Eemsmond - op beperkt regionaal niveau. Dat geldt in nog sterkere mate voor de recreatieve voorzieningen zoals zwembaden en dergelijke. Het is in de visie van SBE wenselijk, op beide terreinen te streven naar enkele voorzieningen die aantrekkingskracht uitoefenen op een bredere omgeving. Met name het ontwikkelen van de zone tussen de kernen Appingedam en Delfzijl ten behoeve van dergelijke voorzieningen biedt, naast goede sport- accommodaties, mogelijkheden.

Daarnaast biedt de havenboulevard in Delfzijl mogelijkheden voor maritieme bedrijvigheid. Het ontwikkelen van mogelijkheden voor de zeegaande watersporter vereist een concentratie op één plaats. Een versnippering over meerdere locaties moet worden vermeden.

De regio biedt aantrekkelijke mogelijkheden voor toerisme en recreatie, die een bijdrage kunnen leveren aan de economische ontwikkeling, de kwaliteit van de woonomgeving en daarmee het vestigingsklimaat. Een gezamenlijke aanpak ook op dit terrein kan leiden tot een hoger rendement.

3. Culturele voorzieningen

Een gebundelde regionale aanpak van het aanbod aan culturele voorzieningen kan de kwaliteit zodanig verbeteren, dat de trek naar de stad, met name Groningen, om in die behoefte te voorzien, kan verminderen en het vestigingsklimaat wordt verbeterd.

4. Gezondheidszorg

Zoals elders dreigt de nu nog goede gezondheidszorg aan kwaliteit in te boeten door een afname van de instroom van gekwalificeerd nieuw personeel. Vooral huisartsen en verloskundigen hebben nu al te kampen met een (te) hoge werkdruk door vacatures. Met name in de nacht- en weekenddiensten is de werkdruk onaanvaardbaar hoog.

Gezien de demografische ontwikkeling (vergrijzing) zal dat knelpunt niet op korte termijn zijn verdwenen. Het op peil houden van een goed geëquipeerd ziekenhuis is van zeer groot belang, in combinatie met huisartsenposten. Het voorzien in een goede gezondheidszorg is primair een overheidstaak die ten dele aan zorgverzekeraars is gedelegeerd. Het regionale bedrijfsleven wil niettemin waar mogelijk het in standhouden van een goed voorzieningsniveau ondersteunen, bijvoorbeeld door het bieden van (medegebruik van) ICT en andere ondersteunende middelen.

5. Huisvesting / woningbouw

De knelpunten in de voor een deel sterk verouderde woningvoorraad, in het bijzonder in Delfzijl, hebben op de aantrekkelijkheid van de regio voor vestiging een negatief effect. Regionale aanpak van de woningbouw is dringend gewenst. SBE bepleit daarbij extra aandacht voor jonge, nieuwe vestigers, de zogenoemde starters, om een woning te kunnen verwerven. Onderlinge concurrentie tussen gemeenten om in het dure segment de woningvoorraad te vergroten is ongewenst. De aanpak zoals die door de OMD (Ontwikkelingsmaatschappij Delfzijl) is ingezet wordt door SBE toegejuicht. Wij willen als partner van OMD meepraten over en waar mogelijk bijdragen aan het welslagen van het masterplan voor Delfzijl, ingebed in een regionaal plan.

III VEILIGHEID EN MILIEU

1. Veiligheid/rampenplannen

Het beperken van overlast voor omwonenden en belasting van de omgeving zoals vervuiling van water, bodem en lucht vergen een gezamenlijke inspanning van overheid en bedrijven. Ook de veiligheid in de bedrijven en van de omgeving is een belangrijk gezamenlijk aandachtgebied voor overheid en bedrijfsleven. Rampenplannen van bedrijven en overheden moeten op elkaar zijn afgestemd. Het periodiek houden van gezamenlijke oefeningen om de validiteit van die plannen te testen, is van groot belang. Vooral onder het regime van de wet BRZO (Bedrijfs Risico Zware Ongevallen) is nauwe samenwerking tussen bedrijven en overheid een must. Vermeden moet worden dat bedrijven en overheden op elkanders initiatieven op dit terrein zitten te wachten. En nog minder mag het zich voordoen van een calamiteit de trigger zijn om dit goed ter hand te nemen. Goede voorlichting aan de omwonenden van industriële vestigingen over de veiligheidsvoorzieningen, maar ook over het beperken van de risico's voor de eigen veiligheid, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van bedrijven en overheid.

2. Milieu

Voor de handhaving van de toenemende milieuregelgeving waarmee bedrijven worden geconfronteerd is controle door de overheid op de naleving van groot belang. Van een even groot belang is daarbij een sfeer van vertrouwen en goede onderlinge verstandhouding tussen overheid en bedrijven. Het overleg tussen overheid en industrie moet leiden tot een balans in minimalisatie van de milieu-belasting enerzijds en technische en economische haalbaarheid van daartoe te implementeren maatregelen anderzijds. De handhavingstaak van de overheid en de zorgplicht van de bedrijven vergen een open communicatie met respect en begrip voor ieders positie.

Daarbij is het voor bedrijven van groot belang met een consistente, betrouwbare overheid van doen te hebben. De houdbaarheidsduur van en cohesie in de opgelegde milieuregels komt de uitvoerbaarheid en daarmee de handhaving ten goede.

Ook ten aanzien van de natuurwaarden van het nabijgelegen kwetsbare waddengebied moet de balans in enerzijds verstandig economisch gebruik van de ruimte grenzend aan het gebied en anderzijds natuurbescherming van het gebied worden hervonden. De eenzijdige aandacht voor de natuurwaarden in de voorbije jaren vergt enige correctie.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor de bij SBE aangesloten bedrijven geen holle fraai klinkende slogan, maar een bewuste attitude. Het bundelen van de initiatieven van bedrijven in SBE verband op dit gebied zal verder worden geïntensiveerd.

3. Windenergie

De aanleg van windmolenparken, zoals bij convenant tussen provincie en rijk overeengekomen, dient in overeenstemming met het provinciaal ruimtelijk beleid door de private energiesector te worden uitgevoerd. De aanleg van windmolenparken mag geen hinder voor de nabijgelegen bedrijven opleveren en de ruimtelijke inpassing moet in overleg met die bedrijven plaatsvinden. De geluidsproductie van de windmolens mag niet meetellen in het bepalen van de geluidscontouren van de naastgelegen bedrijven. Eerdere toezeggingen daarover van de zijde van het ministerie van Economische Zaken dienen te worden gehandhaafd.

4. Duurzaam ondernemen

Duurzaamheid is voor SBE meer dan een modieuze kreet. Aandacht voor het uitbreiden van het gebruik van duurzame zogeheten groene energie en verdergaande implementatie van energiebesparende maatregelen zijn voor SBE belangrijke issues. Daarnaast zijn het indammen van de diverse afvalstromen door recycling binnen bedrijven en wedergebruik tussen de verschillende bedrijven (recycle-keten), voor SBE en aangesloten bedrijven belangrijke aandachts- en actiepunten. In een aantal gevallen zijn daarmee al aansprekende resultaten geboekt.

IV IMAGO

De verbetering van de beeldvorming over de regio die door het uitvoeren van de plannen van de OMD voor de stad Delfzijl al een belangrijke impuls krijgt, moet met een gerichte campagne van overheid en bedrijfsleven gezamenlijk een vervolg krijgen. De dynamiek en bedrijvigheid, samen met de voordelen van de ruimte die geen leegte is, moeten daarin speerpunten zijn.

Dat velen de relatief grote industriële bedrijvigheid in de regio niet kennen, kan juist als positief element voor de imagoverbetering worden uitgebuit. Men heeft noch van een smogalarm, noch van een fase 2 stankalarmering in deze regio heeft gehoord, terwijl toch tal van bedrijven dat zouden kunnen veroorzaken. Dit betekent dat hier een fantastische symbiose tussen industriële activiteit en leefbaarheid, tussen economie en ecologie, tussen havengebonden bedrijvigheid en het fraaie en kwetsbare natuurgebied (de Wadden) tot stand is gebracht.

Een gebied met immens veel ruimte, die elders zo schaars is. Schone bodem om op te leven, schoon water om op en in te recreëren en schone lucht om in te ademen.

SBE vindt dat het uitdragen van de kwaliteiten van de regio in termen van een fantastisch vestigingsklimaat voor bedrijven en bewoners, met een goed voorzienniveau een gezamenlijke inspanning van bedrijven en overheid vergt.

De regio biedt aantrekkelijke mogelijkheden voor toerisme en recreatie, die een bijdrage kunnen leveren aan de economische ontwikkeling, de kwaliteit van de woonomgeving en daarmee het vestigingsklimaat. Een gezamenlijke aanpak op dit terrein kan leiden tot een hoger rendement. SBE juicht het daarom toe dat de drie Eemsmondgemeenten zich gezamenlijk sterk maken voor versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur.

Voor een goede campagne, te vergelijken met "er gaat niets boven Groningen" moeten bedrijven en overheden middelen vrijmaken. Een initiatief dat landelijk de aandacht trekt (bijvoorbeeld in combinatie met Delfsail) zal een belangrijke bijdrage aan definitieve verbetering van de beeldvorming zijn.

V SAMENVATTING

In de visie van Vereniging Samenwerkende Bedrijven Eemsmond (SBE), dient de aantrekkelijkheid van de Eemsmondregio voor werken en wonen in gelijke mate te worden versterkt. Hiertoe zijn de volgende acties noodzakelijk.

Verbetering infrastructuur

SBE pleit met prioriteit voor de volgende infrastructurele maatregelen:

- ontsluiting op het Europese snelwegennet;
- verbreding van de bestaande ontsluitingswegen; verbetering van het spoorwegennet voor de aan- en afvoer van goederen (containers!);
- verbetering van de ontsluiting voor de binnenvaart;
- de aanleg van bekabeling voor optimaal dataverkeer. Verder acht SBE voor een relatief dunbevolkt gebied als de Eemsmondregio, een adequaat openbaar vervoer met de juiste frequentie en betrouwbaarheid vanzelfsprekend.

Handhaven/verbeteren adequate voorzieningen

Vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt dient in zowel kwantitatief als kwalitatief opzicht toereikend te zijn. Met name het aanbod van goed geschoolde medewerkers in de technische en maritieme sector wordt nijpend. (Behoud van) regionale opleidingsvoorzieningen in technische en maritieme vakken is op alle niveaus (VMBO, MBO, HBO) vereist.

Het aanbod van culturele voorzieningen en sportfaciliteiten kan door meer regionale samenwerking op een concurrerend niveau worden gebracht. Hierdoor kan de trek naar bijvoorbeeld de stad Groningen worden ingetoomd. Hetzelfde geldt voor de kwaliteit van de detailhandel. Ook het op peil houden van een goede gezondheidszorg - Delfzicht Ziekenhuis!- is een belangrijke voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat.

Veilig en duurzaam ondernemen

Samenwerking tussen bedrijven en overheid op het gebied van milieu en veiligheid is een belangrijk aandachtspunt. Dit geldt ook voor het vinden van de balans tussen het beschermen van natuurwaarden, in het bijzonder in het waddengebied, en economische activiteit. SBE streeft naar duurzaam ondernemen door verantwoord gebruik van energie en grondstoffen en het indammen van afvalstromen door recycling. Uiteraard betekent duurzaamheid ook in dit verband een continu evenwicht tussen economie en ecologie.

Imago

SBE vindt regiopromotie een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en bedrijfsleven. Een eendrachtige promotiecampagne is vereist. Versterking van de toeristisch-recreatieve sector zal niet alleen bijdragen aan het woon-/werkklimaat maar ook aan het imago. SBE juicht de gezamenlijke aanpak van de drie Eemsmongemeenten van harte toe en draagt graag een steentje bij.

Vereniging Samenwerkende Bedrijven Eemmond SBE

Postbus 130, 9930 AE Delfzijl.

Telefoon: 0596 648100, fax: 0596 647272.

E-mail: info@sbeemmond.nl. Site: www.sbeemmond.nl